

096. Derde dictee van Amnesty International Vlaanderen, regio Antwerpen (auteur: Freddy De Schutter)

Mensenrechten: een universeel gegeven

Kennelijk heeft de mensheid behoefte aan taaie, monolithische vooroordelen. In meer dan één publicatie tref je nog steeds de gedachte aan dat de mensenrechten hooguit een secundair luxeproduct vormen, een vrijblijvend gedachte-experiment uit de eeuw van verlichting en romantiek, een achttiende-eeuwse fopspeen voor overbeschaafde intellectuelen.

Ten gevolge van deze kwalijke misvatting wordt iedere mensenrechtengroepering vrijwel dagelijks met lugubere, kafka-achtige toestanden geconfronteerd. Bitter weinig naties verdienen het predicaat 'geciviliseerd'. Haast ieder politiek regime, al of niet dictatoriaal, semidemocratisch of pseudodemocratisch getint, draagt het kænsteken van intolerantie en mensenverachting op het schuldige voorhoofd.

Minderheden worden geschoffeerd of als crimineel rapaille in kampen geïsoleerd. Stateloze vluchtelingen komen na een deprimerende cavalcade van vernederingen veelal in een vacuüm terecht.

De vraag of hier sprake is van hitleriaanse dan wel stalinistische toestanden, krijgt in het licht van deze orwelliaanse gebeurtenissen een zuiver academisch karakter. Zowel op het lokale, het thematische als op het historische vlak kunnen de mensenrechten aanspraak maken op universele geldigheid. Ieder compromis is uit den boze.

Wij, inwoners van Noord-België, steevast geplaagd door onze oer-Vlaamse oerinstincten, doen de hele kwestie weleens af als een ver-van-mijn-bedaangelegenheid. Beseffen wij nochtans dat er geen enkel essentieel verschil bestaat tussen een sjiet die voor zijn rechten opkomt, een aanhanger van de pan-Afrikaanse beweging, een antimilitarist, een brave, naïeve zenboeddhist, een vurige strijder voor de homo-emanipatie en een Zuid-Amerikaanse guerrillero? Allen zijn toch mede-erfgenamen van hetzelfde hartverwarmende inzicht dat ieder subject voor zijn politieke rechten mag en moet opkomen?

Ook vanuit een historisch perspectief blijven de mensenrechten overeind. We huiveren met recht bij verhalen over Oud-Romeinse gruwelen, maar beseffen te weinig dat ook onze era boter op het hoofd heeft. Zelfs in het tijdvak van pc's en cd's blijft twee derde van de wereldbevolking verstoken van bepaalde fundamentele rechten. Hebben we nog wel redenen om neer te kijken op de middeleeuwen of op de biedermeiertijd?

Welbeschouwd valt er nauwelijks een thema te bedenken waar de mensenrechten niet in het geding komen. Zelfs de beruchte discussie rond de correcte schrijfwijze van 'berenklauw, Koninginnedag, ruggengraat, kattenkruid' heeft met mensenrechten te maken, want heeft ook de doordeweekse taalgebruiker niet het recht op consistente, logische voorschriften?

Kortom, laten we onze retorische vragen maar opbergen. We kunnen eindeloos prakkiseren en ruggespraak houden, we kunnen elkaar tot in lengte van dagen de zwartepiet toeschuiven, we zullen niet om deze ultieme conclusie heen kunnen: ieder individu is een microkosmos en mag derhalve een minimum aan respect en waardering opeisen.

De mensenrechten zijn nog helemaal niet aan een re-interpretatie toe en blijven wat ze altijd geweest zijn: de koninginnenrit in de lange mars naar een authentiek, voldragen humanisme.